

ΑΔΑ:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΟΧΗΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ

Αθήνα, 9 /11/2011
Α.Π. Φ. 130181/42077

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 31
Ταχ. Κώδικας: 105 59
Πληροφορίες: Μαρία Ξανθοπούλου
Τηλ.: 2131361632

Προς:
ΟΠΩΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΑΡΙΘ. 50

**ΘΕΜΑ: Α. ΠΕΡΙ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ-ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ Ε.Ε. ΠΟΥ ΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΤΟΥΣ
Β. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΥΝΕΧΟΥΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ**

Με αφορμή ερωτήματα που τέθηκαν στην υπηρεσία μας αναφορικά με τα αντικείμενα του θέματος, θέτουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

Α. Απόδειξη της τριετούς νόμιμης διαμονής αλλοδαπών που είναι κάτοχοι ιθαγένειας κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αιτούνται την πολιτογράφησή τους

1. Στις διατάξεις της παρ. 1 περ. δ του άρθρου 5 του Κ.Ε.Ι. (Ν. 3284/2004, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει), όπου καθορίζονται οι συγκεκριμένες χρονικές προϋποθέσεις που απαιτείται να συντρέχουν στο πρόσωπο των αλλοδαπών που δεν έχουν ελληνική καταγωγή προκειμένου αυτοί να αιτηθούν την κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με τη διοικητική διαδικασία της πολιτογράφησης, τέθηκε ειδική ρύθμιση για τους πολίτες κρατών μελών της Ε.Ε.

Πιο συγκεκριμένα προβλέπεται ότι για τον/την αλλοδαπό που είναι κάτοχος ιθαγένειας κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης αρκεί η προηγούμενη **νόμιμη διαμονή** αυτού στην Ελλάδα επί μια τουλάχιστον συνεχή τριετία πριν από την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης.

2. Όσον αφορά στη **νομιμότητα διαμονής** των πολιτών της Ένωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 7 «Δικαίωμα διαμονής άνω των τριών μηνών (άρθρα 7 και 14 παρ. 2 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)» του Π.Δ. 106/2007 το δικαίωμα διαμονής άνω των τριών μηνών, στην ελληνική επικράτεια, χορηγείται στους πολίτες της Ένωσης εφόσον:

ΑΔΑ:

- α) είναι μισθωτοί ή ασκούν ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα ή
- β) διαθέτουν επαρκείς πόρους για τον εαυτό τους και τα μέλη της οικογένειάς τους, ούτως ώστε να μην επιβαρύνουν κατά τη διάρκεια της περιόδου διαμονής τους το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας της Χώρας, καθώς και πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθένειας ή
- γ) έχουν εγγραφεί σε ιδιωτικό ή δημόσιο εκπαιδευτικό ίδρυμα, εγκεκριμένο ή χρηματοδοτούμενο από το Ελληνικό κράτος, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας ή διοικητικής πρακτικής, για να παρακολουθήσουν κατά κύριο λόγο σπουδές, συμπεριλαμβανομένων μαθημάτων επαγγελματικής κατάρτισης και διαθέτουν πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθένειας στην Ελλάδα, βεβαιώνουν δε την αρμόδια αστυνομική αρχή, με δήλωση ή ισοδύναμα αποδεικτικά της επιλογής τους, ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους για τον εαυτό τους και τα μέλη της οικογένειάς τους, ώστε να μην επιβαρύνουν το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας της Χώρας κατά τη διάρκεια της παραμονής τους, ή
- δ) είναι μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης, που πληροί τους αναφερόμενους στις περιπτώσεις α), β) ή γ) όρους, τα οποία τον συνοδεύουν ή έρχονται να τον συναντήσουν.

Για την απόδειξη δε του δικαιώματος διαμονής πολιτών της Ένωσης εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 8 «Χορήγηση βεβαίωσης εγγραφής στους πολίτες της Ένωσης (Άρθρο 8 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)» του Π.Δ. 106/2007, σύμφωνα με τις οποίες πολίτες της Ένωσης που πρόκειται να διαμείνουν στην Ελλάδα για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τους τρεις μήνες από την ημερομηνία άφιξής τους, υποχρεούνται πριν τη λήξη του τριμήνου να εμφανίζονται αυτοπροσώπως, στις αρμόδιες για το χειρισμό θεμάτων αλλοδαπών αστυνομικές αρχές του τόπου κατοικίας τους, για καταγραφή.

Οι ανωτέρω υπηρεσίες ενεργούν σχετική εγγραφή και χορηγούν άμεσα βεβαίωση για την πράξη τους, στην οποία αναγράφονται το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του εγγραφέντος και η ημερομηνία εγγραφής, ενώ από τον συνδυασμό των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 8 και του άρθρου 27 του εν λόγω ΠΔ, προκύπτει ότι για τη μη συμμόρφωση με την παραπάνω απαίτηση εγγραφής εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων, οι κυρώσεις του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα.

3. Ενόψει των ανωτέρω και δεδομένου ότι:

- α. το δικαίωμα νόμιμης διαμονής πολίτη κράτους μέλους της Ε.Ε., ως θεμελιώδες και προσωπικό, γεννάται, εφόσον συντρέχουν οι απαιτούμενοι προς τούτο όροι, απευθείας από τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν εξαρτάται από την τυχόν εκπλήρωση των προβλεπόμενων στην χώρα μας διοικητικών διαδικασιών (βεβαίωση εγγραφής), οι οποίες απλώς πιστοποιούν την ύπαρξη του εν λόγω δικαιώματος και
- β. της πρόβλεψης στις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 20 «Δικαιώματα και Υποχρεώσεις μελών Οικογένειας πολίτη της Ένωσης (Άρθρα 23, 24, 25 και 26 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)» του Π.Δ. 106/2007 ότι η κατοχή της προβλεπόμενης βεβαίωσης εγγραφής πολίτη της Ένωσης, δεν μπορεί να

ΑΔΑ:

επιβάλλεται ως προϋπόθεση για την άσκηση δικαιώματος ή την διεκπεραίωση διοικητικής διαδικασίας, εφόσον η απόκτηση των δικαιωμάτων που προκύπτουν από τα ανωτέρω έγγραφα μπορεί να βεβαιώνεται με άλλο αποδεικτικό μέσο,

η μέχρι σήμερα ακολουθούμενη διοικητική πρακτική αναφορικά με την πολιτογράφηση αλλοδαπών πολιτών της Ένωσης, σύμφωνα με την οποία η μη κατοχή από τον/την ενδιαφερόμενο της προβλεπόμενης βεβαίωσης εγγραφής που χορηγείται από τις αρμόδιες προς τούτο αστυνομικές αρχές ερμηνεύεται ως στέρηση του απαιτούμενου αποδεικτικού νομιμότητας διαμονής του αιτούντος για τον υπολογισμό του χρονικού διαστήματος της τριετίας πριν την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης, **δεν τυγχάνει πλέον εφαρμογής.**

Ως εκ τούτου για την πολιτογράφηση αλλοδαπών που έχουν την ιθαγένεια κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η προβλεπόμενη βεβαίωση εγγραφής ναί μεν θα πρέπει να προσκομίζεται ως απαραίτητο δικαιολογητικό για την υποβολή της σχετικής αίτησης, δε θα πρέπει όμως να συναρτάται με την απόδειξη της τριετούς νόμιμης διαμονής τους, αποτελώντας την χρονική αφετηρία υπολογισμού αυτής, εφόσον η νόμιμη διαμονή του αιτούντος τουλάχιστον επί τριετία πριν την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης μπορεί να βεβαιωθεί με άλλο πρόσφορο αποδεικτικό μέσο.

Για παράδειγμα, για την απόδειξη της τριετούς νόμιμης διαμονής μπορεί να ζητείται, **ενδεικτικά**, ανάλογα με την περίπτωση:

- i. Για μισθωτούς ή αυτοαπασχολούμενους:** η προσκόμιση αποδεικτικών επαγγελματικής δραστηριότητας, όπως βιβλιάριο ενσήμων ή βεβαίωση πρόσληψης εργοδότη ή άλλο έγγραφο που αποδεικνύει την άσκηση μισθωτής δραστηριότητας ή έγγραφο από το οποίο προκύπτει η άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας ή οποιασδήποτε μορφής έγγραφο από το οποίο να προκύπτει η εκπλήρωση των ασφαλιστικών και φορολογικών υποχρεώσεων.
- ii. Για σπουδαστές:** απόδειξη σπουδών σε εκπ/κό ίδρυμα και για πλήρη ασφαλιστική κάλυψη καθώς και δήλωση ή άλλο ισοδύναμο μέσο από το οποίο να προκύπτει ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους. (Στην εν λόγω περίπτωση στη δήλωση για την απόδειξη κατοχής από μέρους του ενδιαφερόμενου επαρκών οικονομικών πόρων δεν απαιτείται να αναφέρεται το συγκεκριμένο ύψος αυτών).
- iii. Για άλλα πρόσωπα άνευ επαγγέλματος** (άνεργοι, συνταξιούχοι κ.τ.λ.): αποδεικτικά στοιχεία ότι διαθέτουν υγειονομική ασφάλιση και επαρκείς πόρους.

Εξυπακούεται ότι σε περίπτωση που ο αιτών αλλοδαπός – πολίτης της Ένωσης κατέχει τη χορηγούμενη από τις αρμόδιες αστυνομικές αρχές βεβαίωση εγγραφής για διάστημα τουλάχιστον τριών ετών πριν από την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης πληροί την απαιτούμενη από τον νόμο χρονική προϋπόθεση για την κτήση της Ελληνικής ιθαγένειας δια πολιτογραφήσεως και δεν απαιτείται η περαιτέρω απόδειξη αυτής με την προσκόμιση στις υπηρεσίες σας λοιπών αποδεικτικών μέσων.

Σε κάθε περίπτωση, περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τους όρους που διέπουν την απόκτηση και την άσκηση του δικαιώματος διαμονής στην ελληνική

ΑΔΑ:

επικράτεια από τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους μπορείτε να αναζητήσετε στο Π.Δ. 106/2007 (ΦΕΚ Β' 135/21.6.2007). Προς διευκόλυνσή σας στο τέλος της παρούσας εγκυκλίου παρατίθενται, υπό μορφή παραρτήματος, τα άρθρα 2, 3, 7, 8, 11 και 12 του εν λόγω Π.Δ. ως άμεσα σχετιζόμενα με το αντικείμενο του θέματος.

Β. Περί του συνεχούς της νόμιμης διαμονής στο πλαίσιο της διαδικασίας κτήσης της Ελληνικής ιθαγένειας με αίτηση-δήλωση λόγω γέννησης στην Ελλάδα και με πολιτογράφηση

1. Στις τακτικές διατάξεις των παρ. 1 και 6 του άρθρου 1Α του Κ.Ε.Ι. (Ν. 3284/2004, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) καθώς και στις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 24 του Ν. 3838/2010 καθορίζονται οι όροι που πρέπει να συντρέχουν προκειμένου το τέκνο αλλοδαπών που έχει γεννηθεί στην Ελλάδα να θεμελιώσει δικαίωμα απόκτησης της Ελληνικής Ιθαγένειας.

Κατά την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί, σε κάθε περίπτωση, η συνεχής πενταετής νόμιμη διαμονή του/των γονέων του τέκνου.

2. Στις τακτικές διατάξεις της παρ. 1 περ. δ του άρθρου 5 του Κ.Ε.Ι. (Ν. 3284/2004, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) καθώς και στις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 25 του Ν. 3838/2010 καθορίζονται, κατά περίπτωση, οι συγκεκριμένες χρονικές προϋποθέσεις συνεχούς νόμιμης παραμονής που απαιτείται να συντρέχουν στο πρόσωπο των αλλοδαπών που δεν εμπίπτουν στην κατηγορία των ομογενών προκειμένου αυτοί να αιτηθούν την κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με τη διοικητική διαδικασία της πολιτογράφησης (τακτικές διατάξεις: επταετία ή τριετία, μεταβατικές διατάξεις: πενταετία).

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις προκειμένου οι αρμόδιες υπηρεσίες να αποφανθούν περί της συνδρομής ή μη της προβλεπόμενης τυπικής προϋπόθεσης συμπλήρωσης του κατά περίπτωση απαιτούμενου χρόνου συνεχούς νόμιμης παραμονής του αλλοδαπού διενεργείται κάθε φορά ενδελεχής σχετικός έλεγχος στη σειρά των προΐσχυσάντων τίτλων παραμονής που αυτός κατείχε χωρίς διακοπή στο παρελθόν, ανατρέχοντας μέχρι τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση αναγκαίου χρόνου.

Σχετικά διευκρινίζουμε ότι σε όσες περιπτώσεις παρατηρείται ασυνέχεια μεταξύ των τίτλων διαμονής κρίνεται από την υπηρεσία μας ότι εφόσον το διάστημα της διακοπής των νομιμοποιητικών του αλλοδαπού εγγράφων είναι **μικρότερο των τριών μηνών** δεν θα λαμβάνεται υπόψη, καθότι **θεωρείται ότι δεν διακόπτεται η συνέχεια της διαμονής του στη χώρα**.

Τέλος σας πληροφορούμε ότι η εγκύκλιος αυτή είναι αναρτημένη στον ιστότοπο του Υπουργείου (www.ypes.gr) στην ενότητα “Διεύθυνση Ιθαγένειας” της σελίδας της Γενικής Γραμματείας Πληθυσμού και Κοινωνικής Συνοχής.

ΑΔΑ:

Για τυχόν πρόσθετες πληροφορίες και διευκρινίσεις η υπηρεσία μας είναι στη διάθεσή σας.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΔΑ:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ ΔΙΑΝΟΜΗΣ:

- 1. Τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας**
 - Γραφεία Γενικών Γραμματέων
 - Γεν. Δ/σεις Εσωτερικής Λειτουργίας
 - Δ/σεις Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικών Υποθέσεων (με την παράκληση να μεριμνήσουν για την κοινοποίηση της παρούσας εγκυκλίου στα Τμήματα Ιθαγένειας, Πολιτογράφησης και Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικής Ένταξης που υπάγονται στην αρμοδιότητα τους)
- 2. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη**
 - Γραφείο Γενικού Γραμματέα
 - Διεύθυνση Αλλοδαπών
- 3. ΔΑΕΜ**
- 4. Συνήγορος του Πολίτη**

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Υφυπουργού
3. Γραφείο Γεν. Γραμματέα κ. Α. Τάκη
4. Γραφείο Γεν. Γραμματέα κ. Αθ. Ξηρού
5. Γεν. Δ/τρια Διοικ. Υποστήριξης
6. Γεν. Δ/τής Μεταναστευτικής Πολιτικής και Κοινωνικής Ένταξης
7. Δ/ση Ιθαγένειας
8. Δ/ση Μεταναστευτικής Πολιτικής
9. Διεύθυνση Μηχ/σης και Η.Ε.Σ.
(με την παράκληση να την αναρτήσει στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου)
10. Γραφείο Τύπου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 106/2007

«Ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή στην ελληνική επικράτεια των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους»
(ΦΕΚ Β' 135/21.6.2007)

Άρθρο 2

Ορισμοί (Άρθρο 2 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος προεδρικού διατάγματος, νοούνται ως:

1. "Πολίτης της Ένωσης": κάθε πρόσωπο το οποίο έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους της Ένωσης.
2. "Μέλος της οικογένειας":
 - (α) ο [η] σύζυγος ανεξαρτήτως ιθαγένειας,
 - (β) ανεξαρτήτως ιθαγένειας: τα κοινά τέκνα των συζύγων, τα οποία είναι κάτω των 21 ετών, τα λοιπά κοινά τέκνα των συζύγων, ανεξαρτήτως ηλικίας, εφόσον είναι συντηρούμενα, τα τέκνα του [της] συζύγου, κατά την ανωτέρω διάκριση, ως προς την ηλικία, καθώς και τα τέκνα που έχουν υιοθετηθεί, επίσης κατά την ανωτέρω διάκριση,
 - (γ) ανεξαρτήτως ιθαγένειας, οι απευθείας ανιόντες του πολίτη της Ένωσης, καθώς και εκείνοι του [της] συζύγου, εφόσον είναι συντηρούμενοι.
3. Υπήκοος τρίτης χώρας, είναι το φυσικό πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ούτε την ιθαγένεια άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 17 παρ. 1 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (άρθρο 1, στοιχείο (β), Ν.3386 ΦΕΚ 212/Α/23.8.2005)

Άρθρο 3

Δικαιούχοι (Άρθρο 3 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

1. Το παρόν προεδρικό διάταγμα ισχύει για τους πολίτες της Ένωσης, οι οποίοι εισέρχονται ή διαμένουν στην Ελλάδα και δεν έχουν την ελληνική ιθαγένεια καθώς και για τα μέλη των οικογενειών τους, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 2, που τους συνοδεύουν ή έρχονται να τους συναντήσουν.
2. Με την επιφύλαξη τυχόν ατομικού δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής των ενδιαφερομένων, εξετάζεται κατά προτεραιότητα και γενικώς διευκολύνεται, σύμφωνα με την ισχύουσα ελληνική νομοθεσία, η είσοδος και η διαμονή των ακόλουθων προσώπων:
 - (α) Κάθε άλλου μέλους της οικογένειας του πολίτη της Ένωσης, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, το οποίο δεν εμπίπτει στα αναφερόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 2 πρόσωπα, εφόσον το μέλος τούτο συντηρείται από τον έχοντα ίδιο δικαίωμα διαμονής πολίτη της Ένωσης ή ζει υπό τη στέγη του στη χώρα προέλευσης ή εφόσον σοβαροί λόγοι υγείας καθιστούν απολύτως αναγκαία την προσωπική φροντίδα του εν λόγω μέλους της οικογένειας από τον πολίτη της Ένωσης και

ΑΔΑ:

(β) ανεξαρτήτως ιθαγένειας, του [της] συντρόφου, με τον οποίο ο πολίτης της Ένωσης έχει σταθερή σχέση, προσηκόντως αποδεδειγμένη.

3. Σε κάθε περίπτωση γίνεται ενδεδειγμένη εξέταση της προσωπικής κατάστασης και αιτιολογείται κάθε άρνηση εισόδου ή διαμονής των προσώπων αυτών.

Άρθρο 7

Δικαίωμα διαμονής άνω των τριών μηνών (Άρθρα 7 και 14 παρ. 2 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

1. Οι πολίτες της Ένωσης έχουν δικαίωμα διαμονής στην Ελλάδα για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών, εφόσον:

(α) είναι μισθωτοί ή ασκούν ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, ή

(β) διαθέτουν επαρκείς πόρους για τον εαυτό τους και τα μέλη των οικογενειών τους, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 του παρόντος, ούτως ώστε να μην επιβαρύνουν κατά τη διάρκεια της περιόδου διαμονής τους το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας της Χώρας, καθώς και πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθενείας, ή

(γ) έχουν εγγραφεί σε ιδιωτικό ή δημόσιο εκπαιδευτικό ίδρυμα, εγκεκριμένο ή χρηματοδοτούμενο από το Ελληνικό κράτος, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας ή διοικητικής πρακτικής, για να παρακολουθήσουν κατά κύριο λόγο σπουδές, συμπεριλαμβανομένων μαθημάτων επαγγελματικής κατάρτισης και διαθέτουν πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθενείας στην Ελλάδα, βεβαιώνουν δε την αρμόδια αστυνομική αρχή, με δήλωση ή ισοδύναμα αποδεικτικά της επιλογής τους, ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους για τον εαυτό τους και τα μέλη της οικογένειάς τους, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 του παρόντος, ώστε να μην επιβαρύνουν το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας της Χώρας κατά τη διάρκεια της παραμονής τους, ή

(δ) είναι μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης, που πληροί τους αναφερόμενους στις περιπτώσεις (α), (β) ή (γ) όρους, τα οποία τον συνοδεύουν ή έρχονται να τον συναντήσουν.

2. Τα μέλη οικογένειας πολίτη της Ένωσης που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών και τον συνοδεύουν ή πηγαίνουν να τον συναντήσουν, έχουν δικαίωμα διαμονής για διάστημα άνω των τριών μηνών, εφόσον ο πολίτης της Ένωσης διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 περιπτώσεις (α), (β) και (γ) του παρόντος άρθρου.

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, περίπτωση (α), η ιδιότητα του μισθωτού ή του ασκούντος ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα διατηρείται για τον πολίτη της Ένωσης που δεν είναι πλέον μισθωτός ή δεν ασκεί ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

(α) αν ο ενδιαφερόμενος είναι προσωρινά ανίκανος για εργασία εξαιτίας ασθενείας ή ατυχήματος,

(β) αν ο ενδιαφερόμενος έχει καταγραφεί αρμοδίως ως ακουσίως άνεργος, έχοντας ασκήσει επαγγελματική δραστηριότητα άνω του ενός έτους, και έχει καταγραφεί ως πρόσωπο το οποίο αναζητεί εργασία στην αρμόδια υπηρεσία απασχόλησης,

ΑΔΑ:

(γ) αν ο ενδιαφερόμενος έχει καταγραφεί αρμοδίως ως ακουσίως άνεργος μετά τη λήξη ισχύος της σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου με διάρκεια μικρότερη του ενός έτους ή αφού κατέστη ακουσίως άνεργος κατά τη διάρκεια των πρώτων δώδεκα μηνών και έχει καταγραφεί στην αρμόδια υπηρεσία απασχόλησης ως πρόσωπο το οποίο αναζητεί εργασία. Στην περίπτωση αυτή, η ιδιότητα του εργαζομένου διατηρείται επί ένα εξάμηνο.

(δ) αν ο ενδιαφερόμενος παρακολουθεί μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης, εκτός της περιπτώσεως που ο ενδιαφερόμενος είναι ακουσίως άνεργος, οπότε η διατήρηση της ιδιότητας του εργαζομένου προϋποθέτει την ύπαρξη σχέσης μεταξύ της προηγούμενης επαγγελματικής δραστηριότητας και της κατάρτισης.

4. Όταν ο πολίτης της Ένωσης διαμένει στην Ελλάδα, επειδή πληροί τους όρους της παρ. 1 περίπτωση (γ) του παρόντος άρθρου, κατά παρέκκλιση από την παρ. 1 περίπτωση (δ) και την παρ. 2 του παρόντος άρθρου, δικαίωμα διαμονής στην ελληνική επικράτεια, ως μέλη της οικογένειάς του, έχουν μόνο ο [η] σύζυγος και τα συντηρούμενα τέκνα, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 παρ. 2 του παρόντος. Η είσοδος και διαμονή των συντηρούμενων απευθείας ανιόντων του πολίτη της Ένωσης, που διαμένει στην Ελλάδα επειδή πληροί τους όρους της παρ. 1 περίπτωση (γ), καθώς και του [της] συζύγου του, διευκολύνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 3 του παρόντος.

5. Το δικαίωμα διαμονής των πολιτών της Ένωσης και των μελών της οικογένειάς τους, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, διατηρείται για όσο διάστημα πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 7 του παρόντος. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου υπάρχει εύλογη αμφιβολία για το κατά πόσο πληρούνται οι όροι αυτοί, διενεργούνται σχετικοί έλεγχοι από τις αρμόδιες για το χειρισμό θεμάτων αλλοδαπών αστυνομικές αρχές του τόπου κατοικίας τους, όταν πρόκειται για πολίτη της Ένωσης ή μελών της οικογένειάς του που είναι επίσης πολίτες της Ένωσης ή τις αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της οικείας Περιφέρειας, όταν πρόκειται για μέλη οικογένειας πολίτη της Ένωσης που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών. Οι έλεγχοι αυτοί δεν μπορεί να είναι συστηματικοί.

6. Εφόσον ο πολίτης της Ένωσης διαμένει στην ελληνική επικράτεια για λόγους σπουδών, ως μέλη της οικογένειάς του, που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, νοούνται μόνον οι σύζυγοι και τα συντηρούμενα τέκνα, όπως ορίζονται σύμφωνα με τα στοιχεία (α) και (β) της παρ. 2 του άρθρου 2 του παρόντος.

Άρθρο 8

Χορήγηση βεβαίωσης εγγραφής στους πολίτες της Ένωσης (Άρθρο 8 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

1. Πολίτες της Ένωσης που πρόκειται να διαμείνουν στην Ελλάδα για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τους τρεις μήνες από την ημερομηνία άφιξής τους, υποχρεούνται πριν τη λήξη του τριμήνου να εμφανίζονται αυτοπροσώπως, στις αρμόδιες για το χειρισμό θεμάτων αλλοδαπών αστυνομικές αρχές του τόπου κατοικίας τους, για καταγραφή. Οι ανωτέρω υπηρεσίες ενεργούν σχετική εγγραφή και χορηγούν άμεσα βεβαίωση για την πράξη τους, στην οποία αναγράφονται το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του εγγραφέντος και η

ΑΔΑ:

ημερομηνία εγγραφής. Η μη συμμόρφωση με την απαίτηση εγγραφής τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 του παρόντος.

2. Για τη χορήγηση βεβαίωσης εγγραφής απαιτείται να προσκομισθούν στις ανωτέρω αναφερόμενες αρχές, ακριβές φωτοαντίγραφο ισχύοντος δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου καθώς και

(α) βεβαίωση πρόσληψης από τον εργοδότη ή άλλο έγγραφο από το οποίο να προκύπτει απασχόληση σε μισθωτή δραστηριότητα ή άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας από τους πολίτες της Ένωσης για τους οποίους έχει εφαρμογή το άρθρο 7 παρ. 1 στοιχείο (α),

(β) επίσημα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι ο ενδιαφερόμενος πληροί τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 7 παρ. 1 στοιχείο (β), για τους πολίτες της Ένωσης που εμπίπτουν στη ρύθμιση αυτή,

(γ) απόδειξη για την εγγραφή τους σε εκπαιδευτικό ίδρυμα και για πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθένειας, καθώς και δήλωση ή άλλο ισοδύναμο μέσο, από το οποίο να προκύπτει ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους, εφόσον πρόκειται για τους πολίτες που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις του άρθρου 7 παρ. 1 στοιχείο (γ). Στη δήλωση, για την απόδειξη κατοχής από μέρους του ενδιαφερόμενου επαρκών οικονομικών πόρων, δεν απαιτείται να αναφέρεται το συγκεκριμένο ύψος αυτών.

3. Για τον υπολογισμό της κατοχής επαρκών πόρων από μέρους των ενδιαφερομένων, λαμβάνεται υπόψη το ύψος της χορηγούμενης στην Ελλάδα ελάχιστης σύνταξης.

4. Για να χορηγηθεί βεβαίωση εγγραφής στα μέλη της οικογένειας ενός πολίτη της Ένωσης, που είναι επίσης πολίτες της Ένωσης, απαιτείται η προσκόμιση των εξής στοιχείων:

(α) ακριβές φωτοαντίγραφο ισχύοντος δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου,

(β) επίσημο έγγραφο το οποίο πιστοποιεί την ύπαρξη δεσμού συγγένειας,

(γ) ακριβές φωτοαντίγραφο της βεβαίωσης εγγραφής του πολίτη της Ένωσης που συνοδεύουν ή έρχονται να συναντήσουν, εφόσον έχει χορηγηθεί,

(δ) ακριβές φωτοαντίγραφο του πιστοποιητικού γεννήσεως των τέκνων του πολίτη της Ένωσης και/ή του [της] συζύγου του, ή αντίστοιχο πιστοποιητικό ηλικίας,

(ε) για τα άνω των 21 ετών τέκνα του πολίτη της Ένωσης και/ή του [της] συζύγου του, καθώς και για τους απευθείας ανιόντες, έγγραφο από την αρμόδια αρχή της χώρας καταγωγής ή προέλευσης, το οποίο πιστοποιεί ότι συντηρούνται από τον πολίτη της Ένωσης, για δε τα λοιπά μέλη της οικογένειας του πολίτη της Ένωσης, που εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 2 περίπτωση (α), έγγραφο από την αρμόδια αρχή της χώρας καταγωγής ή προέλευσης, το οποίο πιστοποιεί ότι ζούσαν υπό τη στέγη του στη χώρα προέλευσης ή στοιχεία που αποδεικνύουν την ύπαρξη σοβαρών λόγων υγείας, που καθιστούν απολύτως αναγκαία την προσωπική φροντίδα του μέλους της οικογένειας από τον πολίτη της Ένωσης.

(στ) έγγραφη απόδειξη για την ύπαρξη σταθερής σχέσης με τον πολίτη της Ένωσης, στις περιπτώσεις που εμπίπτουν στο άρθρο 3 παρ. 2 στοιχείο (β).

Άρθρο 11

Διατήρηση του δικαιώματος διαμονής από τα μέλη της οικογένειας σε περίπτωση

ΑΔΑ:

θανάτου ή αναχώρησης του πολίτη της Ένωσης (Άρθρα 12, 13 και 14 παρ. 2 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ)

1. Με την επιφύλαξη του επόμενου εδαφίου, ο θάνατος του πολίτη της Ένωσης ή η αναχώρηση του από την Ελλάδα, δεν θίγει το δικαίωμα διαμονής των μελών της οικογένειάς του, τα οποία είναι υπήκοοι κράτους μέλους. Πριν από την απόκτηση του δικαιώματος μόνιμης διαμονής, οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να πληρούν, κατά περίπτωση, τους όρους που καθορίζονται στα στοιχεία (α), (β), (γ) ή (δ) της παρ. 1 του άρθρου 7 του παρόντος.

2. Με την επιφύλαξη του επόμενου εδαφίου, εάν ο πολίτης της Ένωσης αποβιώσει, τα μέλη της οικογένειάς του, τα οποία είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, εφόσον διαμένουν στην Ελλάδα, ως μέλη της οικογένειας, επί ένα έτος τουλάχιστον πριν από το θάνατο του, διατηρούν το δικαίωμα διαμονής σε προσωπική βάση. Πριν από την απόκτηση του δικαιώματος μόνιμης διαμονής, κατά το άρθρο 13 του παρόντος, το δικαίωμα διαμονής των προσώπων της παρ. 1 και του ανωτέρου εδαφίου διατηρείται, υπό την προϋπόθεση ότι τα πρόσωπα αυτά αποδεικνύουν την ιδιότητα τους ως μισθωτών ή την άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, ή αποδεικνύουν ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους για τους ίδιους και τα μέλη της οικογένειάς τους, ούτως ώστε να μην επιβαρύνουν, κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στην Ελλάδα, το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας της Χώρας, καθώς και ότι έχουν πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθένειας στην Ελλάδα, ή, τέλος, αποδεικνύουν ότι είναι μέλη της ήδη συσταθείσας, στην Ελλάδα, οικογένειας ενός προσώπου, το οποίο πληροί τις ανωτέρω προϋποθέσεις. Η έννοια των επαρκών πόρων ορίζεται στο άρθρο 8 παρ. 3 του παρόντος.

Για την, κατά τα ανωτέρω, διατήρηση του δικαιώματος διαμονής:

(α) τα μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης, τα οποία είναι επίσης πολίτες της Ένωσης, υποχρεούνται να υποβάλουν στις κατά τόπον αρμόδιες για τον χειρισμό θεμάτων αλλοδαπών αστυνομικές αρχές, τα κατά περίπτωση προβλεπόμενα στο άρθρο 8 παρ. 2 του παρόντος δικαιολογητικά, συνοδευόμενα από ληξιαρχική πράξη θανάτου στην περίπτωση θανάτου του πολίτη της Ένωσης ή υπεύθυνη δήλωση του ετέρου των συζύγων ότι ο πολίτης της Ένωσης αναχώρησε από την Ελλάδα,

(β) τα μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης, τα οποία είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, υποχρεούνται να υποβάλουν στις, κατά το άρθρο 9 παρ. 6 του παρόντος, αρμόδιες αρχές, τα εξής δικαιολογητικά:

- Ακριβές φωτοαντίγραφο ισχύοντος δελτίου διαμονής
- Επικυρωμένο αντίγραφο εκκαθαριστικού σημειώματος της Εφορίας ή άλλα επίσημα αποδεικτικά στοιχεία για την ύπαρξη πόρων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 8 παρ. 3 του παρόντος.
- Βεβαίωση ασφαλιστικού φορέα στον οποίον είναι ασφαλισμένοι για την πλήρη κάλυψη των δαπανών υγειονομικής περίθαλψης, για τους ίδιους και τα προστατευμένα μέλη της οικογένειάς τους, που τους βαρύνουν.
- Για την πιστοποίηση των γεγονότων του παρόντος άρθρου, ληξιαρχική πράξη θανάτου στην περίπτωση θανάτου του πολίτη της Ένωσης ή υπεύθυνη δήλωση του εταίρου των συζύγων ότι ο πολίτης της Ένωσης αναχώρησε από την Ελλάδα

ΑΔΑ:

3. Η αναχώρηση του πολίτη της Ένωσης από την Ελλάδα ή ο θάνατος του δεν συνεπάγεται απώλεια του δικαιώματος διαμονής των τέκνων του ή του γονέα ο οποίος έχει πράγματι την επιμέλεια των τέκνων, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, εφόσον τα τέκνα διαμένουν στην Ελλάδα, και είναι εγγεγραμμένα σε εκπαιδευτικό ίδρυμα, με σκοπό την πραγματοποίηση σπουδών, έως την ολοκλήρωση των σπουδών τους. Προς απόδειξη του γεγονότος αυτού, οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται να υποβάλουν στις κατά τόπον αρμόδιες για τον χειρισμό θεμάτων αλλοδαπών αστυνομικές αρχές, όταν πρόκειται για πολίτες της Ένωσης ή στις, κατά το άρθρο 9 παρ. 6 του παρόντος, αρμόδιες αρχές, όταν πρόκειται για υπηκόους τρίτων χωρών, βεβαίωση εγγραφής των τέκνων σε εκπαιδευτικό ίδρυμα.

4. Τα μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης διατηρούν το δικαίωμα διαμονής δυνάμει των διατάξεων του παρόντος άρθρου, ενόσω πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου αυτού. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, όπου υπάρχει εύλογη αμφιβολία για το κατά πόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου, διενεργούνται σχετικοί έλεγχοι από τις αρμόδιες για το χειρισμό θεμάτων αλλοδαπών αστυνομικές αρχές του τόπου κατοικίας τους, όταν πρόκειται για πολίτη της Ένωσης ή μελών της οικογένειας του που είναι επίσης πολίτες της Ένωσης ή τις αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της οικείας Περιφέρειας όταν πρόκειται για μέλη οικογένειας πολίτη της Ένωσης που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών. Οι έλεγχοι αυτοί δεν διενεργούνται συστηματικά.

Άρθρο 12

Διατήρηση του δικαιώματος διαμονής από τα μέλη της οικογένειας σε περίπτωση διαζυγίου, ακύρωσης του γάμου ή λήξης της καταχωρημένης συμβίωσης με τον πολίτη της Ένωσης (Άρθρα 12, 13, 14 παρ. 2 της Οδηγίας 2004/38/ΕΚ).

1. Με την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου, το διαζύγιο ή η ακύρωση του γάμου του πολίτη της Ένωσης, δεν θίγει το δικαίωμα διαμονής των μελών της οικογένειάς του, τα οποία είναι υπήκοοι κράτους μέλους. Πριν από την απόκτηση του δικαιώματος μόνιμης διαμονής, οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να πληρούν, κατά περίπτωση, τους όρους που καθορίζονται στα στοιχεία (α), (β), (γ) ή (δ) της παρ. 1 του άρθρου 7 του παρόντος.

2. Με την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου, το διαζύγιο ή η ακύρωση του γάμου δεν συνεπάγεται απώλεια του δικαιώματος διαμονής των μελών της οικογένειας του πολίτη της Ένωσης, τα οποία είναι υπήκοοι τρίτων χωρών. Τα εν λόγω μέλη της οικογένειας διατηρούν το δικαίωμα διαμονής, σε προσωπική βάση, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

(α) εάν ο γάμος διήρκησε, έως την έναρξη της διαδικασίας έκδοσης διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου, τρία έτη τουλάχιστον, εκ των οποίων το ένα έτος στην Ελλάδα,

(β) εάν η επιμέλεια των τέκνων του πολίτη της Ένωσης έχει ανατεθεί στον σύζυγο που είναι υπήκοος τρίτης χώρας, με έναν από τους προβλεπόμενους νόμιμους τρόπους,

ΑΔΑ:

(γ) εάν τούτο υπαγορεύεται από ιδιαίτερες δυσχερείς καταστάσεις, όπως στην περίπτωση που το μέλος της οικογένειας κατέστη θύμα οικογενειακής βίας, ενόσω υφίστατο ο γάμος,

(δ) εάν ο σύζυγος που είναι υπήκοος τρίτης χώρας απολαύει, με έναν από τους προβλεπόμενους νόμιμους τρόπους, του δικαιώματος επικοινωνίας με ανήλικο τέκνο, υπό τον όρο ότι στη σχετική συμφωνία ή απόφαση κρίθηκε ότι οι επισκέψεις πρέπει να πραγματοποιούνται στην Ελλάδα και για όσο διάστημα απαιτείται.

Πριν από την απόκτηση του δικαιώματος μόνιμης διαμονής, κατά το άρθρο 13 του παρόντος, το δικαίωμα διαμονής των προσώπων της παρ. 1 και 2 διατηρείται, υπό την προϋπόθεση ότι τα πρόσωπα αυτά αποδεικνύουν την ιδιότητα τους ως μισθωτών ή την άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, ή αποδεικνύουν ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους για τους ίδιους και τα μέλη της οικογένειας τους, ούτως ώστε να μην επιβαρύνουν, κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στην Ελλάδα, το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας της Χώρας, καθώς και ότι έχουν πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθένειας στην Ελλάδα, ή, τέλος αποδεικνύουν ότι είναι μέλη της ήδη συσταθείσας, στην Ελλάδα, οικογένειας ενός προσώπου, το οποίο πληροί τις ανωτέρω προϋποθέσεις. Η έννοια των επαρκών πόρων ορίζεται στο άρθρο 8 παρ. 3 του παρόντος.

3. Για τη διατήρηση του δικαιώματος διαμονής σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, το μέλος της οικογένειας του πολίτη της Ένωσης υποβάλλει στις αρμόδιες αρχές, τα εξής δικαιολογητικά:

(α) όταν πρόκειται για μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης, τα οποία είναι επίσης πολίτες της Ένωσης, υποχρεούνται να υποβάλουν στις κατά τόπον αρμόδιες για τον χειρισμό θεμάτων αλλοδαπών αστυνομικές αρχές, τα κατά περίπτωση προβλεπόμενα στο άρθρο 8 παρ. 2 του παρόντος δικαιολογητικά, συνοδευόμενα από:

- απόφαση διαζυγίου με τον πολίτη της Ένωσης ή
- δικαστική απόφαση ακύρωσης γάμου ή
- επικυρωμένο αντίγραφο της καταγγελίας που έχει υποβάλλει σε αρμόδια ελληνική αρχή, στην περίπτωση άσκησης ενδοοικογενειακής βίας ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο, από το οποίο να προκύπτει συνδρομή ιδιαίτερες δυσχερών καταστάσεων ή δικαστική απόφαση ή
- επίσημο αποδεικτικό έγγραφο ή υπεύθυνη δήλωση του πολίτη της Ένωσης, σχετικά με τη λήξη της καταχωρισμένης συμβίωσης.

(β) όταν πρόκειται για μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης, τα οποία είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, υποχρεούνται να υποβάλουν στις, κατά το άρθρο 9 παρ. 6 του παρόντος, αρμόδιες αρχές, τα εξής δικαιολογητικά:

- Ακριβές φωτοαντίγραφο ισχύοντος δελτίου διαμονής,
- Επικυρωμένο αντίγραφο εκκαθαριστικού σημειώματος της Εφορίας ή άλλα επίσημα αποδεικτικά στοιχεία για την ύπαρξη πόρων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 8 παρ. 3 του παρόντος,
- Βεβαίωση ασφαλιστικού φορέα στον οποίον είναι ασφαλισμένοι για την πλήρη κάλυψη των δαπανών υγειονομικής περίθαλψης, για τους ίδιους και τα προστατευμένα μέλη της οικογένειας τους, που τους βαρύνουν,

ΑΔΑ:

- απόφαση διαζυγίου στην περίπτωση διαζυγίου, ή
- απόφαση διαζυγίου και δικαστική απόφαση για την επιμέλεια των τέκνων στην περίπτωση που αυτή έχει ανατεθεί στον έτερο των συζύγων, ή
- επικυρωμένο αντίγραφο της καταγγελίας που έχει υποβάλει σε αρμόδια Ελληνική αρχή στην περίπτωση άσκησης ενδοοικογενειακής βίας ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο, από το οποίο να προκύπτει η συνδρομή ιδιαίτερας δυσχερών καταστάσεων ή δικαστική απόφαση, ή
- έγγραφη συμφωνία των συζύγων ή δικαστική απόφαση, από τα οποία να προκύπτει η ρύθμιση του δικαιώματος επικοινωνίας του ετέρου των συζύγων όταν αυτός είναι υπήκοος τρίτης χώρας, με ανήλικο τέκνο τους στην Ελλάδα.

4. Τα μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης διατηρούν το δικαίωμα διαμονής δυνάμει των διατάξεων του παρόντος άρθρου, ενόσω πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου αυτού. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, όπου υπάρχει εύλογη αμφιβολία για το κατά πόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου, διενεργούνται σχετικοί έλεγχοι από τις αρμόδιες για το χειρισμό θεμάτων αλλοδαπών αστυνομικές αρχές του τόπου κατοικίας τους, όταν πρόκειται για πολίτη της Ένωσης ή μελών της οικογένειας του που είναι επίσης πολίτες της Ένωσης ή τις αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της οικείας Περιφέρειας όταν πρόκειται για μέλη οικογένειας πολίτη της Ένωσης που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών. Οι έλεγχοι αυτοί δεν διενεργούνται συστηματικά.